

WWF *for a living planet®*

Världsnaturfonden WWF

Ulriksdals Slott

170 81 Solna

Växel: 08 624 74 00

Direkt: 08- 546 57 524

Fax: 08 85 13 29

Allmänt: info@wwf.se

henrik.waldenstrom@wwf.se

www.wwf.se

Ärendenummer NV-08544-12

registrator@naturvardsverket.se

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm.

Ulriksdal 6 oktober 2015

Remissvar från Världsnaturfonden WWF på förslag till utvidgning. ändrade föreskrifter och ny skötselplan för Tivedens nationalpark

Bakgrund

Naturvårdsverket föreslår att Tivedens nationalpark utvidgas från 1 350 ha till 2 040 hektar. Utvidgningen gör att parken får en betydligt bättre terränganpassad avgränsning och en ökad biologisk betydelse då större naturskogslika områden, våtmarker, geologiska formationer och en större sjö tillförs. Möjligheten att ta emot besökare och erbjuda fina naturupplevelser ökar också betydligt då flera besöksintressanta platser finns inom den utökade delen. Genom en ändring av föreskrifterna säkras skyddet för nationalparkens värden ytterligare. Vissa lättnader för friluftslivet föreslås och föreskrifterna blir tydligare och mer lättförståeliga. En stor satsning på friluftslivet håller på att genomföras. Bland annat utvecklas och förnyas befintliga entréer och ytterligare en entré planeras till områdets västra del. Naturen i nationalparken föreslås att i huvudsak lämnas för fri utveckling.

Principiella åsikter från WWF om utvidgning. ändrade föreskrifter och ny skötselplan

Världsnaturfonden WWF välkomnar översynen av föreskrifter för våra nationalparker. En liknande systematisk översyn är behövlig även för naturreservat och andra skyddade områden. De föreslagna ändringarna utgör språkligt ett klart förtydligande och är mer heltäckande. Det är önskvärt att eftersträva en större enhetlighet mellan de olika nationalparksföreskrifterna, vilket nu sker. Det är också glädjande att Tivedens nationalpark utvidgas. WWF har även tagit del av skötselplanen som är välskriven och på goda grunder säkrar Tivedens naturvärden för en överskådlig framtid.

Detaljsynpunkter Tiveden

Världsnaturfonden WWF anser att de ändringar i föreskrifterna som föreslagits i stort sett är bra även om det ibland blir ganska detaljerat när man t ex preciserar olika grupper av ryggradslösa djur.

Flera av WWFs tidigare remissvar gällande föreskrifter för nationalparkerna har varit kritiska till en alltför liberal hållning beträffande kommersiell verksamhet, som enligt WWF, riskerar att varken gynna naturvärden eller naturturism. I de flesta remisser vi sett har det kommersiella förbudet tagits bort, men här fanns det inte med från början. Nu föreslås tillståndsplikt för idrottstävlingar. Men att ensidigt inrikta sig på att ha tillståndsplikt från länsstyrelsen för idrottstävlingar eller idrottsarrangemang räcker inte. Det hela blir ologiskt när verksamhet som inte är idrott, t ex konferenser, kick-offer, reklam-lanseringar av nya produkter, diverse jippon, kan ha lika stor inverkan som en idrottstävling. Här skulle med förslaget ganska stora event kunna gå av stapeln, utan att någon kontakt behöver tas med länsstyrelsen. Likaså om mer omfattande turism skulle riktas mot parken (ex omfattande bussturism). Det finns en stor risk att Tiveden blir "nerslitet" eftersom det enligt redovisade besökssiffror förekommer en ganska omfattande sommarturism. Därför bör ändå en reglering och ett tänk finnas i föreskrifterna.

Som WWF tidigare påpekat är ju även myndighetskontakten ett verktyg för att skapa turistiska paket vilket skulle kunna gynna lokala näringslivet och naturturismföretagandet. WWF vidhåller att tillstånd för kommersiell verksamhet gynnar såväl naturvärden som turismen. WWF anser således att en nationalpark som Tiveden bör ha en restriktion även när det gäller kommersiell verksamhet, event, storskalig bussturism och liknande.

WWF föreslår rörande kommersiell/organiserad verksamhet i Tivedens nationalpark följande:

Organisatörer med ambitioner att göra aktiviteter med ett större antal kunder/deltagare (+20) återkommande (mer än 1 gång/år) bör alltid ha tillstånd/samråd/anmälningsskyldighet i lämpligen med en fördelning enligt nedan som vi vill förtydliga lite extra.

Tillståndsskyldigheten bör vara kvar för kommersiella aktörer med vinstsyfte (F-skatteskedel inom turism). D v s där själva resan har ett syfte att gå med vinst. Detta förfarande bör finnas men utformas smidigt för sökande och tillståndsgivare. Syftet ska andas service/information och kontakt istället för problem, förbud och restriktion men ändå utgöra en viss kontroll. Länsstyrelsen hanterar detta och påföljd kan förekomma om verksamheten ger påtaglig skada på allmänna intressen. Typexempel för "tillstånd" är ett bussföretag som skickar 10-tals grupper av avsevärd volym.

Samrådsplikt, kan prövas som en alternativ väg för kategorin enligt ovan och särskilt på mera enstaka besök där syftet med resan inte är kommersiell, utan mera som led i en utbildning från universitet och högskolor men ändå har en viss omfattning. Tillämpningen av samrådsplikten bör i lämplig utsträckning kunna delegeras till naturumpersonal där sådan finns. Nationalparker som inte har naturumpersonal får istället lita till att göra smidiga lösningar via nationalparkens hemsida. Dessa ärenden blir sannolikt fler men bör ändå kunna utföras på webben och kanske kan samrådsblanketten förenklas. Påföljd för underlåtenhet bör förekomma endast i rena undantagsfall där allmänna intressen skadats påtagligt. Samrådet ska andas service och information till gästen/kundens bästa, men ska kunna ske smidigt via mejlkontakt utifrån nationalparkens hemsida.

Anmälningsskyldighet lämpar sig för skolor, ideella föreningar och bör lämpligen vara webbaserad och enkel. Denna "plikt" bör dock bara ses som en tydlig rekommendation och inte föranleda påföljd vid underlåtenhet. Dock ska sägas att frågan är angelägen. Oplanerade besök av skolklasser utan pedagogisk styrning, kan bli meningslösa och ibland störande för andra besökare. Lämpligen hanteras anmälan på webben med autosvar där man vägleds i hur man får mer information och tips samt erbjudanden om guidningar och aktuella sevärdheter i naturen. Detta autosvar bör under högsäsong aktualiseras minst en gång/vecka. I en naturtyp som Tiveden kan sannolikt mycket information återanvändas år från år. Det är alltid knepigt att fastställa tal för att definiera föreskrifter. Här måste ett sunt förnuft växa fram som baseras mera på slitage/skador/störningar än på försök att konkretisera exakta siffror i regelverk.

Därutöver anser WWF att Naturvårdsverket alternativt länsstyrelsen bör anordna en gemensam kombinerad kurs/ informationstillfälle för de som berörs av tillstånd/samråd för att få en naturturism som ger god kvalitet för besökaren och som minimerar skaderisker. Här kan säkert Ekoturismföreningen medverka.

Om man känner osäkerhet från SNV/länsstyrelser om arbetsbelastning i ovanstående så föreslår WWF att man gör provningsperioder (max 2 år) där man testar hur man via webben kan åstadkomma smidiga lösningar som ändå ger kontakt/kontroll. Är oron stor för byråkrati och orimlig arbetsbelastning kan väl några nationalparker gå före och prova olika system innan man går vidare och etablerar systemet brett. Då kan Tiveden passa som "testpark".

Det lokala perspektivet

Det är ofta en risk att man tappar det lokala perspektivet, d v s de personer som bor intill parken och på olika sätt påverkas av parkens attraktionskraft för besökare men också skötselambitioner och bestämmelser. Detta gäller speciellt vid en ökad kommersialisering. SNV och länsstyrelsen investerar nu för att besökarna till parken ska öka. Alla dessa investeringar kommer sannolikt leda till att Tivedens nationalpark får ett ökat besöksantal och att de ekonomiska möjligheterna växer. På sikt kommer sannolikt också externa, större företag etablera verksamhet i anslutning till nationalparken vilket innebär risk för slitage. Därför är det så viktigt att man har kontroll på utvecklingen via tillståndsförfarande för större grupper (se WWFs förslag ovan).

Det är också viktigt att stödja och stärka det lokala engagemanget, som handlar om både att kunna tjäna pengar lokalt, men också att värna om att närmiljön är attraktiv. De som bor och verkar runt nationalparken bör ha en möjlighet att delta i beslut rörande detaljer kring turismen i parken, skötsel, vad som ska tillåtas eller främjas etc. I Tiveden finns det många lokala grupper med ett starkt engagemang. Man bör därför prova olika möjligheter till samverkan som möjliggör lokal delaktighet i beslutsfattandet. Lokalbefolkning i allmänhet och lokala utvecklingsgrupper i synnerhet är en viktig resurs för att naturen ska vårdas och att turismen ska gynna den lokala ekonomin.

WWFs grundsyn är att det är viktigt att låta människor i så stor utsträckning som möjligt, men utan störningar på känsligt djur- och växtliv, ska kunna njuta av våra nationalparker och andra skyddade områden.

Peter Westman
Naturvårdschef

Henrik Waldenström
Sakkunnig